

ВИКОРИСТАННЯ НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Нейролінгвістичне програмування (НЛП) – це міждисциплінарний підхід, що поєднує елементи лінгвістики, когнітивної психології та нейронауки. З лінгвістичної точки зору, НЛП розглядається як система аналізу та моделювання мовних патернів, що впливають на мислення, поведінку й сприйняття реальності. Його основна ідея полягає в тому, що мова не тільки відображає, але й активно конструє реальність через специфічні мовні структури та когнітивні стратегії [2].

Завдяки своїй здатності формувати певне бачення подій, НЛП стало одним із ключових інструментів впливу в сучасному медійному дискурсі. В англomовному медіапросторі воно широко застосовується через такі мовні засоби, як метафори, алюзії, епітети, а також різні когнітивні техніки, що спрямовані на зміну процесів інтерпретації інформації [1]. Одним із базових механізмів такого впливу є фреймінг – подання інформації в рамках певних концептуальних структур, які визначають її подальше осмислення. Крім того, важливу роль відіграють репрезентаційні системи, що використовують візуальні, аудіальні та кінестетичні коди для посилення комунікативного ефекту. Значний вплив на мовне конструювання реальності справляють метамоделі мови, які застосовуються для керування сприйняттям інформації.

Зокрема, це може проявлятися у спрощенні або, навпаки, ускладненні мовних конструкцій, що визначає спосіб осмислення повідомлення реципієнтом. Як зазначає Д. Лакофф, метафори відіграють ключову роль у процесах когнітивного сприйняття та є засобом впливу на свідомість [3].

У межах англomовного медійного дискурсу можна виокремити декілька основних типів концептуальних метафор: воєнні метафори, біологічні метафори, політичні та соціальні метафори. Воєнні метафори («battle against inflation», «war on terror») формують сприйняття суспільних та економічних проблем як конфліктів, що потребують радикальних рішень. Біологічні метафори (*viral threat*, *economic parasite*) створюють образ неконтрольованої загрози, що викликає тривожні асоціації. Політичні та соціальні метафори (*iron curtain*, *melting pot*) задають певні історичні або культурні контексти, що впливають на інтерпретацію подій.

Алюзії та епітети також є невід'ємними елементами впливу. Наприклад, алюзії на історичні події або літературні твори (*Big Brother is watching* у контексті контролю за громадянами) дозволяють створити приховані конотації та змінювати акценти у сприйнятті інформації. Емоційно забарвлені епітети («unjust sentence», «heroic act») сприяють активізації відповідних емоційних реакцій у реципієнтів.

Окрім концептуальних метафор та асоціативних зв'язків, медійний дискурс активно використовує маніпулятивні стратегії, що базуються на НЛП. Серед них можна виділити пресупозиції, підміну понять, емоційні якорі. Пресупозиції це приховані припущення, що впливають на підсвідоме сприйняття інформації (*When will you stop supporting this law?* – припущення, що підтримка вже має місце). Підміна понять це використання евфемізмів та нейтральних термінів для корекції сприйняття («peacekeeping operation» замість «military intervention»). Емоційні якорі – це повторювані слова чи символи, що викликають певні асоціації (наприклад, згадування «9/11» для легітимізації заходів безпеки).

Використання НЛП у медійному дискурсі зумовлює формування певного типу сприйняття інформації шляхом маніпулятивних стратегій, концептуальних метафор та когнітивних фреймів. Системний аналіз таких механізмів дозволяє не лише розкрити приховані механізми впливу, але й сприяє розвитку критичного мислення та усвідомленого споживання медіаконтенту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гужва С. Нейролінгвістичне програмування в контексті вивчення іноземних мов: [Текст] / С. Гужва // International Science Journal of Education and Linguistics. – 2023. – Vol. 2, №. 6. – P. 9–15.
2. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування: навчальний посібник: [Текст] / В. М. Петрик, С. О. Гнатюк, О. Є. Черненко та ін.; за заг. ред. С. О. Гнатюка, О. А. Смірнова, В. М. Петрика. – Київ : Центр учбової літератури, 2023. – 200 с.
3. Lakoff G. Metaphor, Morality, and Politics, or, Why Conservatives Have Left Liberals in the Dust: [Electronic Resource] / G. Lakoff. – Access mode : <https://georgelakoff.com/wpcontent/uploads/2011/03/metaphor-morality-and-politics-or-why-conservatives-have-left-liberals-in-the-dust.pdf> (accessed: 2025.03.19).